

militære myndigheder udpegede deres repræsentanter til udvalget.

Det er endnu en kendsgerning, at denne for hele den vestlige verdens fremtidige sikkerhedspolitik så betydningsfulde ekspertgruppe mødtes

- i Bruxelles, december 1977;
- i Los Alamos, februar 1978;
- i Bruxelles, marts 1978; og derefter igen
- i Bruxelles, oktober-november 1978;
- i Colorado Springs, februar 1979; og
- i Bruxelles, april 1979

alt sammen, uden at folketingets forsvarsudvalg og/eller det udenrigspolitiske nævn undervejs modtog én eneste rapport, endsige ét eneste oplæg til debat om de projekterede omlægninger af NATOs atomkrisstrategi!

4) Yderligere en kendsgerning er, at efter første runde af disse HLG-møder gav NATOs forsvarsministre på deres møde i Frederikshavn i april 1978 tilslutning til gruppens foreløbige konklusioner og grønt lys for dens fortsatte arbejde – og det skete også uden nogen som helst forudgående orientering af nogen offentlighed eller parlamentarisk instans!

5) Et år senere, i april 1979, sammenfattedes resultatet af alle de nævnte møder og konsultationer i HLG-ekspertgruppen i en omfattende rapport til NATO-forsvarsministrenes møde på Homestead Air Force Base (Florida). På baggrund af rapporten og ministermødets diskussioner vedtoges i Homestead et communiqué, der i store træk udtrykker den militære og politiske hovedlinje i den senere dobbeltbeslutning. Og HLG blev ved mødets afslutning bemyndiget til at udarbejde et helt specifikt program for våbentyper, stationeringssteder osv.

Kendsgerning nummer 5 er, at i hvert fald den danske forsvarsminister traf denne beslutning i april 1979 uden forudgående debat – og uden påfølgende orientering – af de relevante parlamentariske instanser (såvel som offentligheden, naturligvis).

6) Historien fortsatte. For at styrke den politiske tilføjelse til TNF-moderniseringen (læs: »for at gøre moderniseringen sælgelig i befolkningerne...«) nedsatte NATO i april 1979 endnu en ekspertgruppe, Special Group on Arms Control and Related Matters. Gruppen blev sammensat nogenlunde efter samme retningslinjer som HLG, denne gang med Leslie Gelb, direktør i USA-udenrigsministeriets afdeling for politisk-militære anliggender, som formand.

De to ekspertgrupper arbejdede begge intensivt i løbet af sommeren og holdt et fælles møde i september. Begge grupper fremsendte en rapport til NATOs generalsekretær, J. Luns, som så gav de to gruppers formænd i opdrag at skrive det endelige, integrerede udkast til beslutningsdokument.

Kendsgerning nummer 6 er faktisk, at den endelige dobbeltbeslutnings ordlyd blev formuleret af disse to højtstående amerikanske embedsmænd, til trods for at beslutningen alene angår atomraketter på europæisk område.

Her er kun fremdraget en flig af historien om, hvordan det parlamentariske demokrati blev fuldstændig tilsidesat omkring det danske tilsagn til dobbeltbeslutningen. Flere andre tilsvarende historier vil kunne fremdrages.

Afsluttende bemærkninger

I folketingets spørgetid den 23. november 1983 afviste forsvarsministeren enhver kritik – endsige korrektion – af de eksisterende tilstande. Forsvarsministeren ønsker åbenbart ikke at sikre en parlamentarisk-demokratisk kontrol med den side af dansk politik, der har den største betydning for befolkningens fremtid, ja, for de kommende generationers overlevelse. Disse livsvigtige spørgsmål ønsker forsvarsministeren åbenbart fortsat at overdrage til eksperter: våbeneksperter, militære rådgivere med nær tilknytning til våbenindustrien, karrerediplomater osv. Det er helt uacceptabelt. Vedtagelsen af nærværende beslutningsforslag vil betyde et første – lille, men vigtigt – skridt i den modsatte retning.